

Welkom

Verslaving & straatzorg

Nascholing #1

Stichting Nederlandse Straatdokters Groep

Utrecht, 19 september 2024

VANAVOND

Verslaving, zorg en leven op straat, de uitdagingen voor ...

1. De zorgverlener	Marlieke Ridder / Pieter de Visser
2. De ervaringsdeskundige	Luciano Maffioli del Castelletto
3. De apotheker	Paul Harder

En wat kunnen, willen we met richtlijnen ?	Caroline Telkamp
Afsluiten met snelle terug- en vooruitblik	

VANAVOND

Verslaving, zorg en leven op straat, de uitdagingen voor ...

1. De zorgverlener	Marlieke Ridder / Pieter de Visser
2. De ervaringsdeskundige	Luciano Maffioli del Castelletto
3. De apotheker	Paul Harder

En wat kunnen, willen we met richtlijnen ?
Afsluiten met snelle terug- en vooruitblik

Caroline Telkamp

Chronische zorg op straat

Marlieke Ridder & Pieter de Visser

SDT

- Stedelijk Daklozen Team -

Wat doen we bij het SDT?

- ACT psychisatrische zorg
 - Presentie methode van Baart
 - Huisartsenzorg
-
- Allemaal heel regulier
 - Maar...voor mensen onder ongewone omstandigheden

Dhr B

- Hartfalen en crack-verslaving, buitenslaper
- Regie geven door tijd ultimatum te geven
- Verstrekken per baxter, per week, tot 3x/week verstrekken
- Minimale pillen

Dhr el A

- COPD, complexe PTSS uitbehandeld, onverzekerd
- Harm reduction voor systeem en individu
- Nationaliteit, stoornis, medicatielijst, hoeveelheid medicatie per 3 maanden waarmee pt uitreist.
- Tel. en beeldbellen contact.

Dhr S

- Opname verpleegafdeling, crack basen, fasciitis necroticans
- Money for medication (M4M)
- Somatisch lijden, pers.stoornis, drugsafh.heid, verpleegbegeleidingsproblemen.
- Bovenstaande problemen en morbiditeit strijk je recht en begunstig je met 5 euro....
- Money for medication, publicatie BMC psychiatry, 2014 (E.L. Noordraven, C.L. Mulder). Desirable behaviour is encouraged by providing rewards. Psychotische stoornissen. MEC van EMC akkoord.
- Voor-nadelen M4M

Mevr O

- Gecompliceerde fractuur enkel, met infectie, crack basen
- Tijdelijk gedwongen zorg op maat
- Met afspraak, na behouden been: weer herstart gebruik

Dhr K

- Levercirrose, child pugh C. 20 jr buitenslaper, vermoeden PTSS.
- Palliatieve zorg op straat
- 2x/week contact
- 1x/week gewicht, RR en pols
- Hospice achter de hand

Dhr C

- Crack en heroïne , recidiverend buitenslaper, heeft plek in maatschappij opgegeven.
- Maatschappelijke voorwaardes in ruil voor zorg
- Zelf tijd geven zaken te regelen, als niet dan,
dan nemen we het over

Samenvatting methodes

- Zorg op maat, afgestemd op de persoon en zijn of haar (co)morbiditeit en persoonlijkheid(sstoornis).
- Improviseren: gebaande paden (protocollen, richtlijnen etc.) volgen versus afwijken (doel heiligt de middelen).
- Verleiden tot zorg versus gedwongen zorg (WVGGZ).
- Lange adem versus direct doorpakken.
- Bemoeizorg (op de nek zitten) versus tijdje niks doen (schaduwlijst plaatsing).

Pragmatische kennis straatdokter

- Betablokker gaat niet goed samen met straat (over)leven
- Salbutamol vergroot de flash bij basen
- Lyrica sedeeert erg goed
- Geen sederende middelen bij buitenslapers,
gevaarlijk om te diep te slapen (winter en anderen)

Pragmatische kennis straatpsychiater medicatie:

- Benzo's nadelen en misbruik bekend(kan desondanks toch geïndiceerd zijn).
- Quetiapine, sederend ("lekker"), te koop op straat.
- Bupropion (Wellbutrin, Zyban) bij ADHD, ipv reguliere medicatie bij verslaving (met name aan "uppers").
- Klassieke antipsychotica icm hard drugs: risico EPS ↑
- Moderne a.p. voorkeur (risperidon, olanzapine, aripiprazol).
- Voordeel aripiprazol ("Semap light"): lange T1/2 (75-146uur).
- Seroquel (quetiapine): diverse receptor affiniteit oa. afhankelijk van dosering (**histamine**, serotonine, dopamine, maar ook muscarine, norepinephrine).
- Antidepressiva: fluoxetine (Prozac) ; lange t1/2 (voordeel dakloze pt)

Vervolg medicatie (pragmatisch):

- Stemmingsstabilisatoren: `geen' lithium (controles nieren, schildklier, bloedspiegel). Voorkeur: depakine, modern AP.
- Angstreductie: quetiapine, (SSRI), (benzo).
- Slaap bevordering: quetiapine, antihistaminica, mirtazapine, (benzo).
- Zuchtremming alcohol zonder motivatie voor volledige abstinentie: denk aan Nalmefeen (Selincro), reductie Heavy Drinking Days.
- Methadon instellen: vraag pt of hij aan bepaalde dosering had gedacht? (mijn) praktijk wijst uit dat je oha op lagere dosering uitkomt (practice based).

Psychiatrie in de (straat)praktijk:

- Geen volledig psychiatrisch onderzoek nodig.
- Gebruik je menselijke voelsprietten (niet pluis gevoel, 'vreemd gedrag').
- 'levelen': echter ook juist soms autoriteit van dokter nodig.
- Psychotici: waan is onwrikbaar denkbeeld. Niet proberen te overtuigen van tegendeel. Zoek naar draagvalk voor evt medicatie ("deze pillen veranderen niks aan de waarheid, maar al het storende erom heen brengen ze tot rust").
- Voel je vrij om te overleggen met (straat)psychiater.....bel mij 😊

Vragen?

SDT

- Stedelijk Daklozen Team -

VANAVOND

Verslaving, zorg en leven op straat, de uitdagingen voor ...

1. De zorgverlener	Marlieke Ridder / Pieter de Visser
2. De ervaringsdeskundige	Luciano Maffioli del Castelletto
3. De apotheker	Paul Harder

En wat kunnen, willen we met richtlijnen ?
Afsluiten met snelle terug- en vooruitblik

Caroline Telkamp

VANAVOND

Verslaving, zorg en leven op straat, de uitdagingen voor ...

1. De zorgverlener	Marlieke de Ridder / Pieter de Visser
2. De ervaringsdeskundige	Luciano Maffioli del Castelletto
3. De apotheker	Paul Harder

En wat kunnen, willen we met richtlijnen ?

Caroline Telkamp

Afsluiten met snelle terug- en vooruitblik

Wie ben ik?

- **Paul Harder, apotheker sinds 1985**
 - **Openbaar apotheker**
 - **Scheepvaart apotheker**
 - **Verslavingszorg apotheker**
-
- **Ontwikkelaar medicatie verslavingszorg**
 - **Ontwikkelaar medicatie voor ADHD-behandeling**
 - **Ontwikkelaar van afbouwmedicatie**

Voor wie werken we?

We leveren zorg, dus we werken voor ... PATIENTEN.

Wie bepalen de zorg?

- Managers, zorgverzekeraars, lobbyisten, etc.

Wie ZOUDEN de zorg MOETEN BEPALEN?

- BEHANDELAARS (in overleg met patiënten)

Hoe wordt de zorg gedicteerd/bepaald?

Zorginstituut Nederland bepaalt het basispakket

Zorginstituut Nederland wordt geïnstrueerd door VWS

VWS wordt geadviseerd door IGJ, IVM, CBG, etc., en

VWS consulteert ZORGVERZEKERAARS:

ZORGVERZEKERAARS: De enige partij met enkel een financieel belang en geen zorginhoudelijke kennis.

Zij zien de patiënt niet en leveren geen zorg.

Wat levert het dictaat op?

- **Protocollen**
- **Paarse krokodillen**
- **Onnodig afvinklijsten**
- **Verantwoordingen en rapportages**

Allesbehalve effectieve ZORG

Welke stoffen zijn riskant en waarom?

- **Ademhaling:** Methadon, GHB
- **Circulatie:** Cocaïne HCl, Cocaïne (crack), amfetamine, ketamine
- **Bewustzijn:** Alcohol, cannabis, GHB, ketamine, lyrica

Waarom wordt er comedicaatie gebruikt bij verslaving?

- **Op basis van een indicatie van de psychiater**
- **of**
- **Zelfmedicatie van een patiënt**

**Ervaringen over hoe patiënt aan
middelen/informatie komt?**

Oplossing voor niet geïndiceerde comedicaatie?

Niet geïndiceerde comedicaatie dient te worden afgebouwd.

- Minder bijwerkingen
- Minder contra-indicaties
- Minder complexe patiëntdossiers

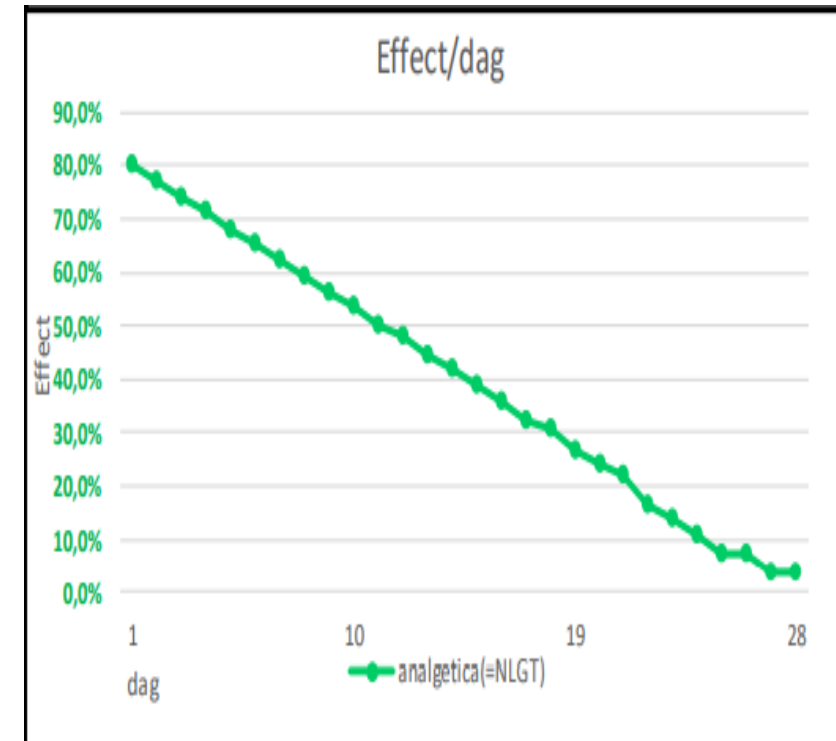
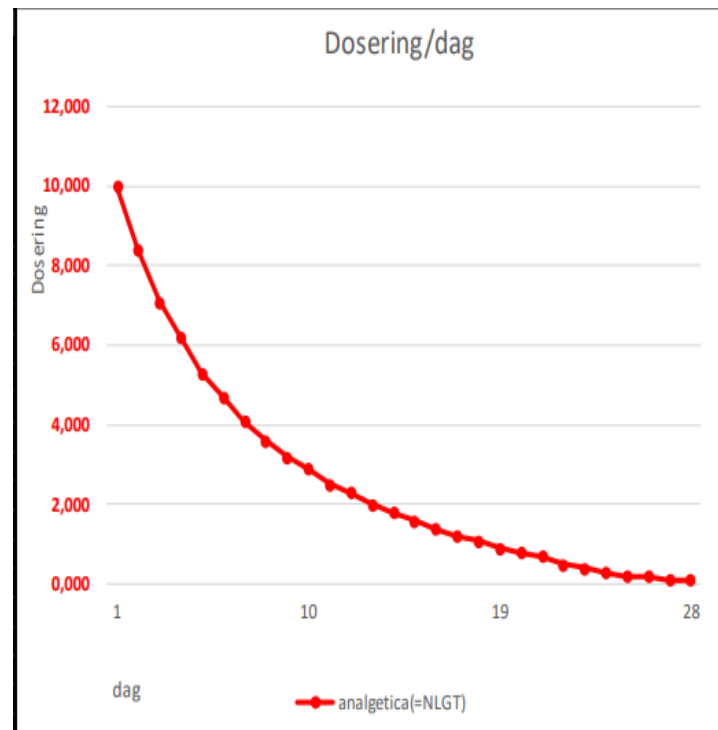
→ Minder risico voor patiënt = betere zorg!

Vaak knapt een patiënt op van een pilletje minder

Hoe moet (co)medicatie afgebouwd worden?

Dosering hyperbolisch afbouwen leidt tot lineair effect

analgetica (=NLGT)		
zakje	Dosering (mg)	Effect
28-01	10,000	80,00%
27-01	8,400	77,08%
26-01	7,100	73,97%
25-01	6,200	71,28%
24-01	5,300	67,96%
23-01	4,700	65,29%
22-01	4,100	62,13%
21-01	3,600	59,03%
20-01	3,200	56,15%
19-01	2,900	53,71%
18-01	2,500	50,02%
17-01	2,300	47,93%
16-01	2,000	44,46%
15-01	1,800	41,87%
14-01	1,600	39,04%
13-01	1,400	35,91%
12-01	1,200	32,45%
11-01	1,100	30,56%
10-01	0,900	26,49%
09-01	0,800	24,25%
08-01	0,700	21,88%
07-01	0,500	16,69%
06-01	0,400	13,80%
05-01	0,300	10,73%
04-01	0,200	7,42%
03-01	0,200	7,41%
02-01	0,100	3,86%
01-01	0,100	3,85%

Wat kan er afgebouwd worden?

Afbouwmedicatie is er voor:

Antidepressiva, sedativa, antipsychotica, anti-epileptica

Beschikbare afbouwmedicatie verslavende medicijnen:

- Methadon
- GHB
- Lyrica

Alcohol abrupte detox: benzo's en/of Refusal/Antabus

Afbouwmedicatie voor toekomst: ketamine en cocaïne

Tenslotte

Alle informatie afbouwmedicatie:

www.taperingstrip.nl

Óók voor adviezen over afbouwtrajecten

Behandelaars kunnen altijd bellen: 06-25072020

VRAGEN???

VANAVOND

Verslaving, zorg en leven op straat, de uitdagingen voor ...

1. De zorgverlener	Marlieke Ridder / Pieter de Visser
2. De ervaringsdeskundige	Luciano Maffioli del Castelletto
3. De apotheker	Paul Harder

En wat kunnen, willen we met richtlijnen ?

Caroline Telkamp

Afsluiten met snelle terug- en vooruitblik

'Richtlijn' ontwikkeling Verslaving en straatzorg

C. Telkamp, projectleider NSG
MD, AIGT

RICHTLIJN ONTWIKKELING – WAAROM?

1. **BEHOEFTE**
2. **Reguliere richtlijnen onvoldoende soelaas; complexe doelgroep met multiproblematiek. Andere ziektebeelden, andere behandeling.**
3. **Houvast voor de straatzorgverlener is eigen ervaring en afstemming met vakgenoten**
4. **Kwetsbare positie straatzorgverlener – juridisch (recent hoger beroep) en ook medisch-ethische en vakinhoudelijke overwegingen:**
 - ‘Doe ik het goed, overzie ik de (on)mogelijkheden en risico’s?’,**
 - ‘Heb ik voldoende afstemming met vakgenoten gedaan?’**
 - ‘Ben ik zorgvuldig geweest ondanks de schier onmogelijke omstandigheden en beperkingen die er waren?’**

-> DOEL: STEUNEN STRAATZORGVERLENER

STAPPEN

1. IDENTIFICEREN WAT ER IS
2. HIATEN/ BEHOEFTE
3. VORM

SEARCH

NHG standaard	Problematisch alcoholgebruik
GGZ standaarden	Stoornissen in het gebruik van cannabis, cocaïne, amfetamine, ecstasy, GHB en benzodiazepines:
	Alcohol. Problematisch alcoholgebruik en alcoholverslaving
	opiaatverslaving
	herstelondersteuning
	Keuzehulp drugs
Landelijke Eerstelijns Samenwerkings Afspraak	Stoornissen in het gebruik van alcohol
Verslavingskunde Nederland	Opiaatonderhoudsbehandeling bij heroïneverslaving met medische heroïne, methadon en buprenorfine
	Richtlijn adhd en middelengebruik bij adolescenten
	Richtlijn detox psychoactieve middelen
	Richtlijn middelenmisbruik en angststoornissen
	Factsheet CGT bij middelenmisbruik en gokken
	Richtlijn voor casemanagers in de verslavingszorg:
	Richtlijn cannabisbehandeling bij jongeren en jongvolwassenen
FMS:	Stoornissen in het gebruik van alcohol
	Richtlijn Opiaatverslaving
Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming	middelengebruik
Minnesota model	12 stappen

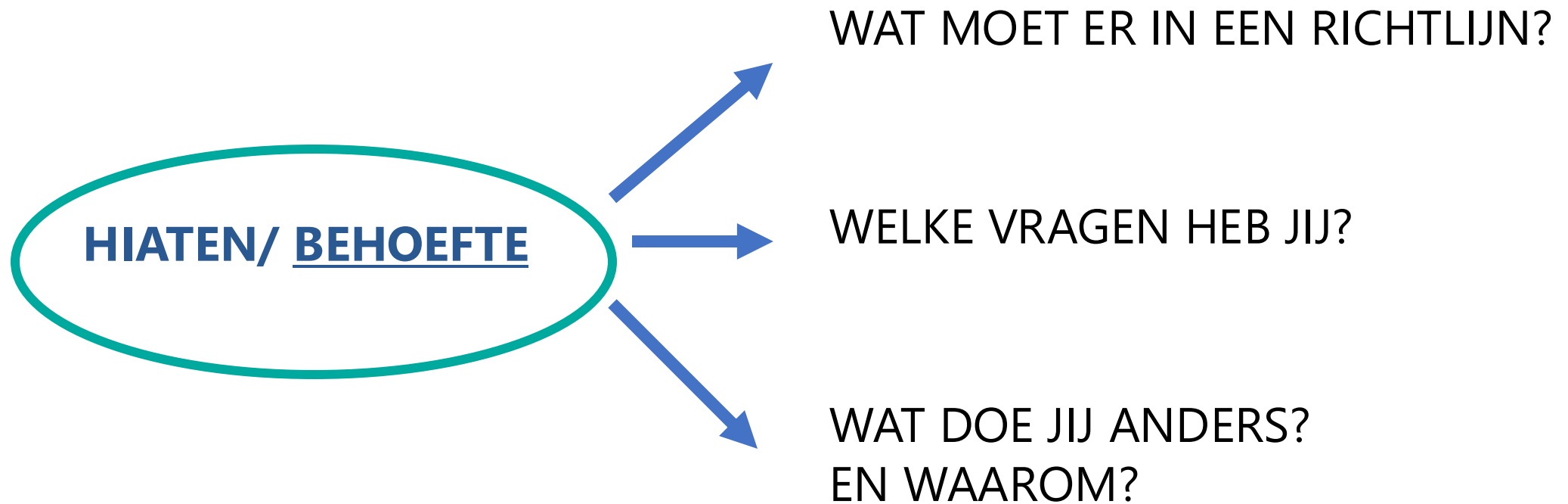

SEARCH -> NIET VOLDOENDE OP DOELGROEP GERICHT/ NIET TOEPASBAAR

NHG standaard	Problematisch alcoholgebruik
GGZ standaarden	Stoornissen in het gebruik van cannabis, cocaïne, amfetamine, ecstasy, GHB en benzodiazepines:
	Alcohol. Problematisch alcoholgebruik en alcoholverslaving
	opiaatverslaving
	heroïneondersteuning
	medicatie
Landelijke Eerstelijns Samenwerkings Afspraak	Stoornissen in het gebruik van alcohol
Verslavingskunde Nederland	onderhoudsbehandeling bij heroïneverslaving met medische
	methadon en buprenorfine
	jeugdhulp en middelengebruik bij adolescenten
	misbruik psychoactieve middelen
	Richtlijn middelenmisbruik en angststoornissen
	Factsheet CGT bij middelenmisbruik en gokken
	Richtlijn voor casemanagers in de verslavingszorg:
FMS:	Richtlijn cannabisbehandeling bij jongeren en jongvolwassenen
	Stoornissen in het gebruik van alcohol
	Richtlijn Opiaatverslaving
Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming	middelengebruik
Minnesota model	12 stappen

FOCUSGROUP/ EXPERT DISCUSSION

VANAVOND

Verslaving, zorg en leven op straat, de uitdagingen voor ...

1. De zorgverlener	Marlieke Ridder / Pieter de Visser
2. De ervaringsdeskundige	Luciano Maffioli del Castelletto
3. De apotheker	Paul Harder

En wat kunnen, willen we met richtlijnen ?

Caroline Telkamp

Afsluiten met snelle terug- en vooruitblik

VANAVOND

Terugblik

- Link per email straks in de trein of hier ter plekke:

Vooruitblik, weg voorwaarts

- Volgende nascholingen
- Vorm/locatie

Heel veel dank
Tot ziens
Goede reis naar huis!